

SCHAAMLIPVERKLEININGEN EN ANDERE GENITALE CHIRURGIE ZITTEN IN DE LIFT: HEEFT IEDEREEN BINNENKORT EEN DESIGNERVAGINA?

door *Redactie* op 05/07/2021

De mens is meer dan ooit maakbaar. Moet de vagina dat dan ook zijn? Een overzicht van wat je allemaal kan laten doen met cosmetische genitale chirurgie, maar daarom niet per se hoeft.

Journaliste Ann-Marie: "Bijna vier jaar geleden ben ik bevallen van een prachtige zoon. Hij was net ingedommeld toen mijn oog, al bladerend in het gratis mamatijschrift dat ik in het ziekenhuis kreeg, viel op de titel 'Na de bevalling: aandacht voor jezelf!'. Waarna ik alles te weten kwam over striemen, huidverslapping en al het andere lelijks dat een postnataal lichaam kan overkomen. De optimist in mij zei dat ik dit soort 'aandacht voor mezelf' niet nodig had, zeker niet toen ik zag dat ik me blauw zou moeten betalen aan de bijbehorende behandelingen. En ja, na een bevalling diende zich volgens dit artikel ook een vaginale verjonging aan, omdat je down-under zo afgezien hebt. Dat is niet wat een vrouw wil lezen, luttele uren nadat ze een kind op de wereld gezet heeft. Ik gromde eens goed, drukte mijn perfecte kind nog eens tegen mijn borst en ging verder met mijn leven."

Cosmetische genitale chirurgie leek iets marginaals. Een schaamlipverkleining of met een laser je vagina laten bewerken? Hooguit in Hollywood. Hoewel plastische ingrepen aan de vulva en vagina zeker niet alledaags zijn, steeg het aantal ingrepen wereldwijd fors. In 2015 werden er volgens de internationale organisatie van plastisch chirurgen ISAPS wereldwijd 95.010 esthetische ingrepen uitgevoerd aan de vulva, de vaginale verjonging niet meegerekend. In 2016 waren dat er al 138.033. Italië kreeg een bijzondere vermelding met een – in hun woorden – ‘amazing’ stijging van 160 procent in dat ene jaar.

Voor België vind je geen cijfers. Het RIZIV verzamelt geen cijfers van niet-medische ingrepen, en cijfers uit privéklinieken zijn er evenmin. Toch is er volgens plastisch chirurg Pieter Vermeulen van het AZ Sint-Lucas Brugge en aclinic.be ook bij ons sprake van een stijging. Terwijl hij een paar jaar geleden maximaal twee schaamlipverkleiningen per maand uitvoerde, zijn dat er nu zes à zeven per maand. Schaamlipverkleiningen worden het meest gevraagd, zegt de dokter. “Maar vrouwen vragen niet om een ‘pornopoes’ of ‘designervagina’. Het is met veel gêne dat ze vertellen dat ze al jaren met een probleem kampen dat zowel functioneel als esthetisch is. Ze klagen eerst over ongemak bij het fietsen of sporten, dan pas over schroom in de sauna of bij seksuele betrekkingen.”

5 centimeter ‘overschot’

Maar wanneer zijn je binnenste schaamlippen te groot? Bij de meeste vrouwen zijn de binnenste schaamlippen – ook nogal verwarrend de kleine schaamlippen genoemd – nu eenmaal langer dan de buitenste schaamlippen. Dr. Vermeulen: “De Nederlandse Vereniging voor Plastische Chirurgie vindt dat je pas mag opereren zodra er een ‘overschot’ is van vijf centimeter als je de binnenste schaamlippen naar buiten trekt. Langere binnenste schaamlippen zijn misschien de natuur, maar de natuur kende vroeger geen koersfiets en vandaag draagt niemand nog wijde onderbroeken onder wijde rokken. Vrouwen kopen strings en willen in een legging naar de yogales. Ontharing en de badpakkenmode spelen ook zeker een rol in de stijgende vraag, want vroeger was de vulva minder zichtbaar. Ik vind dat als de patiënt er last van heeft, ze daar iets aan moet kunnen doen. Iemand die geen te grote schaamlippen heeft, kan zich niets voorstellen bij de hinder ervan.”

“Eigenlijk is er zo goed als nooit een medische noodzaak voor de ingreep”, zegt seksuologe Goedele Liekens. “Het ongemak of de pijn bij het fietsen wordt vaak als drogreden aangehaald als een soort verantwoording. Je kan dat probleem vaak anders oplossen door je te verzetten, met ander ondergoed of een nieuw zadel.” Ook mannen kampen soms met zadelpijn, maar zij denken er niet aan om hun genitaliën te verkleinen om die te verlichten.

Ook de buitenste schaamlippen worden soms – zuiver esthetisch – geopereerd. Ze ‘hangen’, is vaak de klacht bij oudere vrouwen. Dr. Pieter Vermeulen: “Dan vinden ze hun buitenste schaamlippen te slap en willen ze de situatie van vroeger herstellen. Bij jonge meisjes zijn de grote schaamlippen meer gevuld. Dat los je niet per se op door ze te verkleinen. Ik doe het soms, maar verkies het opvullen.” Dat gaat anderhalf jaar (met hyaluronfiller) tot vijf jaar (met eigen vetweefsel) mee. “Vrouwen vrezen soms zo een cameltoe te krijgen in strakke kledij, maar als je er niet mee overdrijft, ziet het er goed uit.”

“Hét probleem is dat we niet weten hoe gewone vulva’s eruitzien”, zegt de seksuologe. “Er zijn evenveel verschillende vulva’s als er soorten neuzen zijn, maar we aanvaarden die variaties niet meer. Dat is de invloed van de porno-industrie. Ze noemen zo’n designervagina niet zomaar een ‘pornokutje’. En eerlijk is eerlijk, die kale pornokutjes waarbij al het haar weggehaald is, doen erg denken aan kindervaginaatjes. Je kan je vragen stellen bij wat voor schoonheidsideaal we mensen aanpraten.” En inderdaad. In amper zeven procent van de Playboy-centerfolds zag je de binnenste schaamlippen, terwijl de grote schaamlippen wel zichtbaar waren, zo bleek uit Amerikaans onderzoek uit 2010. Uit een Nederlandse studie weten we dat na het zien van foto’s van ongewijzigde vulva’s het genitale zelfbeeld juist positiever wordt en dat dat effect er na twee weken nog is. Alleen bij vrouwen met seksueel disfunctioneren, seksuele hinder of een bovengemiddeld neuroticisme (overgevoeligheid voor negatieve stimuli, red.) was er geen effect.

In het VK vonden ze het zo de spuigaten uitlopen, met vooral tienermeisjes die een schaamlipverkleining vroegen, dat ze een vulvagids lanceerden: ‘So what does a vulva look like anyway?’ Wie een ingreep aan de schaamlippen laat uitvoeren, is volgens een Australische studie uit 2016 trouwens wel blij met hoe ze er achteraf uitzien, maar zelfverzekerder werden patiënten er niet van, ook niet in bed.

Vrouwen laten zich complexen aanpraten, terwijl zo’n operatie niet zonder risico is, zegt Liekens: “Vergeet niet dat de schaamlippen bedoeld zijn om je vagina te behoeden voor infecties. Erger, je snijdt in een gezond seksueel orgaan tienduizenden zenuwuiteinden weg. De schaamlippen zijn verbonden aan de clitoris en zo haal je een stuk genot weg. Het littekenweefsel dat zich vormt, kan ervoor zorgen dat je last krijgt bij het vrijen – veel meer dan de last van ‘te lange’ binnenste schaamlippen.”

Een late twintiger verwoordde haar spijt over haar operatie in het Nederlandse meidenblad Viva enkele jaren terug zo: “Het allerergst vind ik dat ik ongevoelig lijk te zijn geworden voor seksuele prikkels. Ik kom bij het masturberen wel tot een orgasme, maar voel er niets bij. Het is een soort flat line. En dat terwijl me van tevoren beloofd was dat ik zelfs meer gevoel zou hebben tijdens seks.”

Mislukte schaamlipreducties

Dr. Vermeulen gebruikt bijna altijd een zogenaamde wig-incisie en noemt die techniek veiliger en beter voor een goed herstel. Hij hoorde nog nooit klachten over verminderd seksueel genot na een schaamlipverkleining, maar zag wel al mislukte schaamlipreducties door de amputatietechniek. Daarbij wordt er van elke schaamlip een stuk weggenomen over de volledige lengte. "Soms is er te veel weg, of lijkt het aan één kant alsof er geen schaamlip meer is. Dat kan je herstellen door de huid van het kapje over de clitoris te gebruiken om een lipje te maken."

Een andere ingreep is de clitoral hood reduction of het verkleinen van het clitoriskapje. Dr. Vermeulen: "In principe verandert het de gevoeligheid van de clitoris niet, maar als daarrond veel huid ligt, kan ze daardoor minder gemakkelijk gestimuleerd worden. Haal je dat overschot weg bij een kleine clitoris, dan kan dat meer gevoeligheid geven bij het masturberen en tijdens het voorspel. Als je masturbeert, kan je zelf harder duwen, maar als je als vrouw af en toe een nieuwe partner hebt en de clitoris moeilijk te vinden is, dan kan zo'n clitoral hood reduction de gevoeligheid verbeteren." De seksuologe denkt daar anders over. "Een echte liefhebber, een man, een goede minnaar, die wil toch niet dat je aan je schaamlippen laat prutsen of operatief de clitoris blootlegt?" zegt Goedele Liekens. "Die kan alles vinden en bespelen en denkt: blijf van mijn lievelingsspeelgoed!"

Vrouwen stappen ook naar de chirurg voor een zogenaamde vaginaverjonging, waarbij de vaginawand verstevigd wordt met een laser. Als ook de vorm veranderd wordt, al dan niet chirurgisch, spreek je van een vaginaplastie. Dr. Vermeulen: "Soms was een bevalling door een grote knip of scheur zo traumatisch dat de vagina er erg ruw gaat uitzien, met zichtbare uitstulpingen. Dan snijden we wat slijmvlies weg aan de binnenkant en verstevigen we de wand door er een zelfoplosbare draad in te weven. Sommige vrouwen hopen meer te voelen na zo'n vaginaplastie. Ik kan de slapte wegnemen, maar meer genot bij penetratie kan ik nooit garanderen. Een vaginaplastie is eigenlijk ook een vaginaverjonging, omdat die voor een verjongend effect zorgt. Daarnaast kan je met een laser een verjonging van het slijmvlies veroorzaken. Dat is een vaginaverjonging zonder een vaginaplastie."

En hoe weet je of je een slappe vagina hebt? Goedele Liekens: "Soms zegt de gynaecoloog: 'Knijp eens in mijn vinger.' Die spieren zijn een kwestie van training, daar moet je bekkenbodemspieroefeningen voor doen. Ik heb in mijn auto een sticker om me eraan te herinneren. Want het is wel zo dat een orgasme gepaard gaat met spiersamentrekkingen. En hoe krachtiger de spieren, hoe krachtiger ze samentrekken." Maar waarom bekkenbodemspieroefeningen doen als je je g-spot kan vergroten? Dat klinkt – op papier – veel gemakkelijker. Dr. Pieter Vermeulen: "De ingreep bestaat in theorie, maar ik doe deze behandeling bijna nooit meer. Het zijn vooraf moeilijke, lange, intieme gesprekken met patiënten en vaak worden hun verwachtingen niet ingelost. Ze genieten achteraf niet per se meer van seks." De Vrouwenraad vindt een gesprek bij een psycholoog aangewezen bij alle cosmetische genitale ingrepen. Een Nederlandse studie van de Universiteit van Amsterdam wijst uit dat vrouwen die labiaplastie overwogen, daar in 35 procent van de gevallen van afzagen na counseling met informatie over de functie van de binnenste schaamlippen, de operatie en mogelijke complicaties.

De moraal van dit poezenverhaal? Bezint eer ge aan genitale chirurgie begint. Tot slot deze vaststelling. Na een jarenlange stijging daalde het aantal gevallen van labiaplastie in 2018 wereldwijd lichtjes met 4,6 procent, tot 132.664. Te vroeg voor een trend wellicht, al weten we intussen wat doen: bekkenbodemspieroefeningen.

Tekst: Ann-Marie Cordia